



*Kærlighedens omskiftelige og fjerne væsen har altid været forbundet med gøgens kukken, fra middelalderlig digtning til moderne lyrik. Historisk maleri af Otto Bache, 1912.*

seende, men rigtignok i klangens udtryk ... det dæ-  
rer som et valdhorn, snart fjernt og sløret, så med  
pludselig klarhed – »kuk-kuk! kuk-kuk! *Christian*  
*Elling* (9). Fjernt indøver gøgen sit drømmende  
signal *Jacob Paludan* (10). Så kukker gøgene. Al-  
tid langt borte og altid fra et sted, hvor det må  
være saligt at stå under de åndende, løvede træer  
*Martin A. Hansen* (11).

Den kukkede farvel og lo uforkammet bagefter.  
*Johannes V. Jensen* (12).

Gammeldanske dyrerim o. 1460 (13):

Kuk kuk min sang foruden svig,  
at den fager er, så tykkes mig;  
kællinger det tror, at som jeg galer  
først om våren, i det tal  
skal de leve så mange år,  
som i min hale er guldhår  
o.s.v.

Dernæst så kukker gøgen · og sætter sig på bøgen,  
· synger som den har lært; · ingen må ham spotte,  
· hvad bedre end han *åtte* [evnede], · enhver lad  
nyde sit værd *H. Justesen Ranch* 1630 (14). Erlen  
[vipstjerten?] gør sig stor umag' · at [be]spise gø-  
gen nat og dag, · holder den for sin søn. · Men  
han den utaknemlig' krop · dræber og æder sin  
fostremor op *S. Bugge* 1663 (15).

Gøgens melankolske kuk på landet *Henrik Hertz*  
1833 (16). Med fuglesangen går det småt; · men  
gøgen i sit grønne slot · er kommet på sin hylde. ·  
Utrætteligt han øver sig · som skovenes Sibylle  
*Christian Richardt* (17).

Hvor kogler gøgen med lønlig vold · i bøgens  
klangfulde kirkehaller! · En skovånd kalder, og  
ekko gjalder. · Med kuk og latter trolld gækker  
trolld. · Den gamle Pan er slet ikke død. · Som  
olme ånder hører man spøge · blandt danske bøge  
de skjulte gøge, · et sydlandsk kor i naturens skød  
*Johannes V. Jensen* (18). Hvert sind har ventet ·

den dunkle tone, · den svale genlyd fra Dianas horn. · Vildt strømmer klangen · fra træets krone · og møder suset fra markens korn. · Til fjerne kurr af den skjulte due, til kuk af gøgen går jagten ind *Hans Hartvig Seedorff* (19).

Dens [skovens] duft skal fylde hvert duftløst sind. · I tumlen toner dens stilhed ind. · Og mosset er så tålmodig blødt. · Og gøgen kukker – tungt, fjernt og sødt *Kai Hoffmann* (20). I sommerens tonemylder · du lokker med dit bløde mæle · så ensomt, skælmsk og sødt *Hans P. Lunde* (21).

Nu kukker alle gøgene · med diset, langvejs lyd *Poul Ørum* (22). Gøgens bløde ekko · imod skovens skingre kor · af fuglestemmer. · Ensomhedens dybe lyst · og sang som glemmer *Ove Abildgaard* (23). I det regntætte krat · sidder gøgen og kukker. · Han er stilheden selv · der hemmeligt sukker *Jørgen Gustava Brandt* (24).

I hegnet sidder en gøg og kukker · de gamle noder i aftnen hen *Hans Ahlmann* (25). Gøgen satte sit karske horn · for sværmsindet og blæste · en skridende skovmelodi. · Lokkede, kaldte. · Og tav i den tætte sommer *Jens Lund Andersen* (25a). I skoven klang en klarinet: · de hemmelige gøge (a), vi hører Sjællands klarinet: kuk-kuk fra skovens gøge (b) *Harald H. Lund* (26). Fra en klynge ædelgraner · lyder gøgens blæsen · på fagot *Johs. Kirkegaard* (27); selv gøgens kukken fra dens skjul i enge · har lyd og klang som fjerne cellostrengene *Olaf Andersen* (28). Gøgens klokke slår blandt grønne banker *Kirsten Aakjær* (29).

Øvre fra kratskoven toner · en gammelkendt sommerlig klang: · kuk-kuk! kukkukuk! – Det er gøgen! · Nu véd vi, det er skærsommer *Søren Lind* (30).

Rød under bakkeranden · synker en sommerdag. · Gøgen i kirkelunden · sætter sit ur i slag *Otto Gelsted* (31). Kun gøgens kukkuk fra den fjerne skov · slår hjerteslag henover vand og pytter *Harald Bergstedt* (32); nu kukker gøgene · som hjerter der slår under kjolen på bøgerne *Iljitsch Johannsen* (33).

Hvem fanden har kaldt gøgene · til stævne her i nat? · De kukker som i feber, · bedåret og besat *Poul Ørum* (22). Han er farlig, den trolld, hverken varm eller kold, · og dog løvspringets tolker, ung elskovs herold; · ny ungdom lytter hver ny sød vår · efter alt, hvad den vismand og trolldmand spår. *Valdemar Rørdam*. Aldrig lo et pigeblik · skælmsk som under gøgens kukken *Salomon J. Frifelt* (34); og skvaldergøgen kukker; · han kukker lavt om knoldekær, · han kukker mer og mere nær, · som spugte han: »Hvad gør du dér, · o glut, mens så du sukker?« *Jeppe Aakjær* (35).

Endnu varsler kukkeren · unge hjerter's lykke, ·

blæser på sin skumringsfløjte · ugerne et stykke *Mogens Jermin Nissen* (36). Gøgen galer somrens sejd · fra løvsprings-gren. · Ja, alting gror, og gøgen spår · om grødes og om elskovs vår *K. L. Kristensen* (37).

Det kurrer i bøgen · fra skovdu'n, når gøgen · bebuder sit drillende livs-lotteri; · og mennesket tæller · på fingrene · det gælder · for hver gang gøgen kukker et år at leve i *Mogens Lorentzen* (38). Kukkuk! hvor længe skal jeg leve? Trompet · mig min skæbne, usynlige skovens profet *Emit Aarestrup* (39). Dog end har gøgen lovet · mig otte lange år ... · O jeg har tid at lytte, · mens høstens hjerte slår. · Den kukker, hvis du lytter: · »kukkuk – du dør – engang –« · Men døden er kun omkvæd · på livets dybe sang *Hans Hartvig Seedorff* (40). Gøgen kukker. Du spørger, han spår, · og ingen véd hvad der sker. *Mads Nielsen* (41).

Den vist blev til, mens skaberen sig hviled · og fik en gudefødt, barok idé; · af alvor træt den kære skaber smiled · og hørte kukkeren, den gavstrik, le *V. Irminger* (42).

Jens Lund Andersen, Gøg (25a); Niels Anesen, Kukkeren (43); St. St. Blicher, Gøgen (44); J. Blicher-Clausen, Tre og tyve! (45); Marinus Børup (45a); A. J. Gejlager, Kukkeren (46); Karl Gjellerup, Storkefader og gøgemoder (47); Johannes V. Jensen, Gøgen (48); J. Krohn, Gøgen i uret (49); Hans P. Lunde, Kukkeren (21); R. C. Mortensen, Gøgen (50); L. C. Nielsen, Sommer (51); Ib Paulsen, Värmlands gøge (52); Sigfred Pedersen, Den danske gøg (53), Gøg og galgefugl (54); V. Røse, Kukkervise (55); Jeppe Aakjær, Aften-gøgen (56).

LITTERATUR: (1) 600 1/5 1894; (2) a 625b 48; b 625c 62; (3) a 401r 11,29; b 890 6f; c Norne-Gæst 1919; (4) a 910d 326; b 910c 47; (5) 1g 21; (6) 531b 30; (7) a 695c 138f; b 695b 38; (8) 782q 63; (9) 193b 64; (10) 665 94; (11) 300 143; (12) 401g 218; (13) 104 14; (14) 702 346; (15) 107 upag.; (16) 336b 1, 94; (17) 729 43; (18) 401n 32f; (19) 782 11f; (20) 345 17; (21) 540 60; (22) 930: 11,14; (23) 1e 56; (24) 93b 37; (25) 5d 21; (25a) 13f 14, 44; (26) a 537g 63; b 537q 80; (27) 443 13; (28) 18d 51; (29) 938 41; (30) 518 23; (31) 270i 58; (32) 48c 27; (33) 410c 18; (34) Det skete en Søndag 1944,64; (35) 937g 95; (36) 631c 22; (37) 467e 88f sml. 467f 62; (38) 531h 17; (39) 947 129; (40) 782 72; (41) 622 17; (42) 390 92; (43) 22 47; (44) 69b; (45) 70b 67-69; (45a) 118b 37f; (46) 269b 33f; (47) 274c 37f; (48) 401n 31-34; (49) 470 1,54-62; (50) 578 47-49; (51) 620 11f; (52) 670d 31f; (53) 676b 18f; (54) 676c 7f; (55) 754 41f; (56) 937f 51-53.